

Laba diena

Šiandien – mėnulio pilnatis, nuo ketvirtadienio – delčia. Saulė teka 7 val. 39 min., leisis 16 val. 26 min. Dienos ilgumas 8 val. 47 min.

Vardadieniai: šiandien – Dagnė, Martinijonas, Martyna, Martynas, Martys, Vyginta, Vygintas, Vygirda, Vygirdas, Vygirdė, rytoj – Alvē, Alvilas, Alvilė, Irvaidas, Irvaidė, Irvainas, Irvainė, Irvyda, Irvydas, Irvydė, ketvirtadienį – Arkadas, Arkadijus, Jaurimtas, Jaurimtė, Jautra, Jautrė, Norvyda, Norvydas, Norvydė.

Lapkričio 11 – Paskutinė rudens šventė šv. Martynas.

Lapkričio 12 – Ožio diena.

Rusijos ekonomikos „baseinas“ 2 p.

Šaulių kuopos vadas L. Malinauskas: bendruomenės pasirengimas – geriausias priešiškių jėgų atgrasymas 3-4 p.

„Greitai pralėkė laikas, o vaikystės šviesa lydi visą gyvenimą“ 5 p.

Kūrėjų klubas „Gabija“ pristato kūrybinės veiklos parodą 8 p.

Įamžintas Lietuvos partizano Kazimiero Pyplio-Mažyčio atminimas

Lapkričio 4 d. Prienų rajono Kėbliškių kaime, buvusioje sodyboje, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro iniciatyva įrengtas tipinis atminimo ženklas 1923 m. sausio 21 d. gimusiam laisvės kovotojui, karžygiui, Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio įgaliotiniui užsieniui, kapitonui Kazimierui Alfonsui Pypliui-Mažyčiui, Audroniui atminti.

K. Pyplys nuėjo trumpą, bet ryškų laisvės kovotojo kelią. 1944 m. pradėjęs eiliniu kovotoju, greitai buvo pakviestas į apygardos štabą specialiuoju pareigūnu, 1946 m. balandžio mėn. paskirtas Geležinio Vilko rinktinės štabo adjutantų, nuo rugsėjo 10 d. – ir Žvalgybos skyriaus viršininku. 1947 m. vasarį perkeltas į Vytauto rinktinės štabą, o balandžio mėn. paskirtas Maironio kuopos, tiesiogiai pavaldžios Tauro apygardos vadui Antanui Baltūsiui-Žvejui, vadu.

1947 m. gruodžio 15 d. K. Pyplys-Mažytis, kaip BDPS prezidiumo įgaliotinis, kartu su Juozu Lukša-Skrajučiu buvo pasiųstas į Vakarų atkurti ryšių. Abu partizanai vežė daug dokumentinės medžiagos: Lietuvos katalikų laišką

Šv. Tėvui – pavergtos lietuvių tautos kreipimąsi į pasaulio tikinčiuosius, bolševikų ištremtų žmonių sąrašus, Lietuvos BDPS inteligentų kreipimąsi-memorandumą į keturių didžiausių Vakarų šalių ministrus pirmininkus dėl Lietuvos laisvės bylos ir kitus dokumentus.

1949 m. gegužės 1 d. savo noru desantu (jūros keliu) grįžo į Lietuvą. Pagrįstai nepasitikėdamas grupę pasitikusiais partizanais, atsiskyrė nuo jos ir sėkmingai pasiekė Pietų Lietuvą. Informavo LLKS vadovybę apie atliktus uždavinius ir tarptautinę padėtį. Buvo paskirtas tarnybai į Vyriausiąją vadovybę (LLKS įgaliotiniu užsieniui). Žuvo 1949 m. rugsėjo 23 d. Kalessninkų miške esančiame

Dainavos apygardos štabo bunkerio žūbtūtinėje kovoje su reguliariosios kariuomenės daliniais. Po mirties K. Pyplys-Mažytis,

Audronis apdovanotas Laisvės Kovos Kryžiumi (su kardais), jam suteiktas Laisvės Kovotojo Karžygio vardas.

1997 m. lapkričio 20 d. K. Pypliui-Mažyčiui, Audroniui Lietuvos Respublikos Prezidento dekretu suteiktas Vyčio Kryžiaus 1-ojo laipsnio ordinas. 1998 m. kovo 10 d. prie Prienų krašto muziejaus pastatytas ir pašventintas paminklas K. Pypliui ir visiems kovotojams dėl Lietuvos laisvės.

Nuo 1995 m. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras vykdo ir koordinuoja rezistencinio judėjimo įamžinimą visoje Lietuvoje, taip pat inicijuoja ir skatina valstybines institucijas, visuomenines organizacijas ir suinteresuotus asmenis vykdyti įamžinimo darbus. Profesionalių menininkų sukurtais paminklais, atminimo ženklais ir atminimo lentomis yra įamžinami svarbiausi lietuvių rezistencijos 1944–1953 m. istorijos įvykiai istoriškai pagrįstose vietose.

Atnaujinami pastatai, kiemai ir gatvės

Meras A.Vaicekuskas savo Facebook paskyroje pasidalino nuotraukomis ir informacija apie Prienų rajone baigiamus darbus, kurie pagerins gyventojų kasdienes sąlygas ir aplinkos kokybę.

Pasak mero, šiuo metu Užugosčio bibliotekoje baigiama pastato išorės renovacija. Atnaujinus pastatą, jo vaizdas taps estetiškesnis, darbuotojams bus užtikrintos geresnės darbo sąlygos šiltose patalpose.

Prienų mieste baigiami įrengti laiptai iš F. Martišiaus gatvės į Gintarėlio gatvę – tokiu būdu išpildytas bendruomenės prašymas, pėstieji galės patogiai ir saugiai laiptais pakilti į kalną ir nusileisti.

Vyksta šaligatvių atnaujinimo darbai prie Statybininkų g. 19 namo ir kitose mikrorajono vietose. Šio namo gyventojai ne kartą priminė apie senų, nesaugių šaligatvių būklę, todėl netrukus čia bus ga-

lima džiaugtis tvarkinga aplinka.

Darbai baigti ir Kęstučio gatvėje – paprastojo remonto metu atnaujinta apie 1,7 km kelio dangos ir dalis seno šaligatvio.

Baigiami J.Brundzos ir Vytauto gatvių daugiabučių kiemų tvarkymo darbai, juose įrengtos naujos parkavimo vietos, apšvietimas, sutvarkyti šaligatviai.

Sutvarkyta Stakliškių pirminės sveikatos priežiūros centro stovėjimo aikštelė. Atvykę pacientai gali patogiai ir saugiai pastatyti automobilius, nebrisdami per balas, nekliūdami už nelygaus pagrindo.

Mero A.Vaicekausko teigimu, šie darbai – dalis nuoseklaus Sa-

vivaldybės siekio gerinti rajono infrastruktūrą, stiprinti gyvenamosios aplinkos kokybę ir patogumą gyventojams.

MEGA
prekybos ir laisvalaikio centras

MEGA DIENIAI
LAPKRIČIO 14-16 D.
Islandijos pl. 32, Kaunas

IKI -50% daugelyje parduotuvių*	20-70% daugeliui prekių*	IKI -50% daugeliui ne maisto prekių, perkant 2 ar daugiau*
MEGA	JYSK	RIMI

*Išsamus nuolaidų sąrašas www.mega.lt

Paštas persikels į naujas patalpas

Informuojame, kad Lietuvos pašto pastatas, esantis Brundzos g.1, parduotas privatiems investuotojams. Planuojama, kad jie investuos į pastato sutvarkymą ir pritaikymą gyvenamosioms patalpoms.

Norime nuraminti gyventojus – Lietuvos paštas ir toliau teiks paslaugas Prienuose. Įstaiga persikels į naujas, taip pat patogioje miesto centro vietoje esančias patalpas – Brundzos g. 14.

Džiaugiamės, kad investuotojai mato Prienų potencialą, noriai čia investuoja, atnaujina aplinką ir prisideda prie gražesnio, patogesnio rajono kūrimo.

Prienų rajono savivaldybės informacija

Nuomonė

Rytas STASELIS

Rusijos ekonomikos „baseinas“

Ukrainoje Pokrovsko ir Myrnohrado miestuose tęsiasi nuožmūs mūšiai. Ukrainos ir Rusijos kariškiai čia įsijungę į gatvių kautynes, kur šūvio atstumu galima atrasti ir priešų, ir saviškių.

Daug analitikų tvirtina, esą ukrainiečiams iš čia derėtų atsitraukti: jų kariuomenė jau atliko savo vaidmenį – sulaukyti agresorius ir padaryti žalos gyvajai jėgai, todėl dabar visiškai neverta rizikuoti patekti į visišką rusų apsupimą. Vis dėlto, regis, veiksmai tokių nuostatų neatitinka: aną savaitę į Pokrovską Ukrainos kariuomenė nusiuntė specialiujų pajėgų (elitinių kariškių) desantą. Kažkur prie Pokrovsko lankėsi ir prezidentas Volodymyras Zelenskis.

Jeigu Rusijos pajėgoms Pokrovsko-Myrnohrado aglomeraciją pavyktų galiausiai užimti, bendresniu požiūriu tai nepakeistų karo eigos. Rusai pamažu, patirdami nesuskaičiuojamas aukas, skverbtųsi toliau, ukrainiečiai gintųsi iš paskutiniųjų. Taip, sakoma, esą ši aglomeracija – paskutiniai gerai įtvirtinti du miestai Ukrainos Donecko srityje – juos užėmus Ukraina kontroliuotų tik keletą srities kontroliuojamoje dalyje likusių kaimų.

Vis dėlto šiuo metu net ir JAV lyderiui Donaldui Trumpui aišku: Rusijos diktatoriaus pradėto karo tikslas – ne dvi ir ne keturios Ukrainos sritys, kurias Rusija įsirašė į savo konstituciją. Jam reikia visos Ukrainos, kuri būtų Maskvos kontroliuojama ir lojali.

Kaip tik dėl to V. Putinas nuo pat šių metų pradžios (t.y. po D. Trumpo inauguracijos) visaip kaip mausto JAV lyderį ir kaip įmanydamas blokuoja taikos iniciatyvas. Skirtumas tik tas, kad rudenio šios manipuliacijos D. Trumpui tapo aiškios.

Kaip žinome, prieš keletą savaičių pagrindinė tarptautinės žiniasklaidos įrėmintą tema buvo artėjantis V. Zelenskio vizitas Vašingtone ir klausimas, ar jo metu D. Trumpas išskirs Ukrainai bent kelias „Tomahawk“ sparnuotąsias raketas. Likus porai dienų iki V. Zelenskio vizito JAV prezidentui paskambino V. Putinas, ir jau derybų metu pasirodė, kad raketų klausimas – nebeaktualus. „Tomahawk“ Ukraina bent jau apibrėžtu laikotarpiu negaus.

Įdomią šio siužeto versiją pateikė iš Rusijos emigravęs politologas, buvęs V. Putino kalbų rašytojų grupės narys Abasas Galiamovas. Pasak jo, telefoninio pokalbio metu Rusijos diktatorius galėjo D. Trumpą įtikinti, kad jei Ukraina, gavusi „Tomahawk“, imtų jomis apšaudyti Rusijos teritoriją, Maskva neturėtų kitos išeities, kaip tik smūgiuoti Ukrainai taktiniais branduoliniais ginklais. D. Trumpą tokia perspektyva galėjo paveikti ir paskatinti pakeisti nuomonę dėl raketų.

Bet, pasak A. Galiamovo, V. Putinas akivaizdžiai persūdė. Pajutęs, kad branduolinių ginklų tematika D. Trumpą veikia, jis surengė branduolinių pajėgų mokymus, vėliau surengė dviejų naujausių rusų branduolinių ginklų – branduolinės raketos „Burevestnik“ (liet. audrapaukštis) bei atominiu varikliu varomos povandeninės torpedos „Poseidon“ bandymus.

Nors reikšminga dalis analitikų tuojau pat suabejojo, ar tie bandymai buvo sėkmingi, D. Trumpui to užteko: jis prakalbo apie galimą branduolinę ginkluotės bandymą, tačiau įsakė paleisti tarpžeminę raketą „Minuteman“, o kiek anksčiau paskelbė sankcijas dviem svarbiausioms rusų naftos kompanijoms „Rosneft“ ir „Lukoil“. Pirmoji – valstybės visiškai kontroliuojama įmonė. Antroji – vis dar formaliai privatiems akcininkams priklausanti bendrovė.

Jau kitą dieną po sankcijų įvedimo buvęs „Lukoil“ pareigūnas pranešė apie įmonės planus parduoti užsienio turtą. O į Vašingtoną iš Maskvos išskrido Rusijos tiesioginių investicijų fondo vadovas, V. Putino derybininkas Kirilas Dmitrijevas. A. Galiamovas neatmeta versijos, kad K. Dmitrijevas „Lukoil“ išpardavime kvietė dalyvauti D. Trumpo specialiuji pasiuntinį Steveną Wittkoffą ar platesnį JAV „įstebliškumą“. Tačiau nieko nepešė.

Tada Rusijos medijos pranešė, esą užsieninį „Lukoil“ turtą įsigis su V. Putino draugeliu Genadijumi Timčenka susijusi kompanija „Gunvor“ (ji užsiima energijos išteklių prekyba).

Rusijoje gana seniai diskutuojama, ar tikrasis „Gunvor“ savininkas yra G. Timčenka su partneriu iš Skandinavijos. O gal įmonė yra vadinamajame „baseine“ (Rusijos ekonomikos dalis, kurią tiesiogiai kontroliuoja V. Putinas), iš kurio galima pasisemti vos diktatoriui panorėjus.

Tąsyk išeitų, kad asmeniškai V. Putinui JAV sankcijos gali būti naudingos.

Klausiate? Atsakome!

Kokiu tikslu bus formuojami žemės sklypai prie daugiabučių, ar gyventojai privalės juos išsipirkti?

Prieš kurį laiką „Gyvenimo“ redakcija kreipėsi į Prienų rajono savivaldybės merą A. Vaicekauską su prašymu paaiškinti, kokiu tikslu Savivaldybė ketina pradėti žemės sklypų formavimo prie daugiabučių gyvenamųjų namų procedūras.

Prienų miesto Stadiono mikrorajono gyventojai pranešė, kad šiuo klausimu daug kur organizuoti susirinkimai, tačiau dalyvavusieji juose teigė negavę išsamios informacijos, kodėl prireikė daugiabučiams namams priskirti žemės sklypus. Butų savininkai baiminasi, kad patiems teks mokėti už sklypų formavimo projektų parengimą, vėliau sklypus išsipirkti ar nuomotis, taip pat savo lėšomis finansuoti automobilių aikštelių, šaligatvių įrengimą, želdynų sodinimą, žaliųjų vejų priežiūrą. Jiems rūpi ir tai, kokias papildomas teises ir pareigas igis daugiabučių gyventojai (bendrijos) po to, kai sklypai bus įregistruoti VĮ „Registrų centras“, bei, kaip pajuokavo, ar išsipirktoje žemėje po savo buto langais galės pasistatyti nors ir ... šiltnamį.

Po redakcijos paklausimo Prienų rajono savivaldybė parengė informaciją Stadiono mikrorajono daugiabučių gyvenamųjų namų butų savininkams:

„Prienų rajono savivaldybė skatina gyventojus imtis iniciatyvos ir tapti savo kiemo šeimininkais, nedelsti ir pradėti procedūras dėl žemės sklypų, reikalingų daugiabučiams gyvenamiesiems namams eksploatuoti, suformavimo (konkrečios teritorijos nustatymo) ir naudojamų valstybinės žemės sklypų išsinuomavimo arba išsipirkimo.

Suformuotame žemės sklype gyventojai savo iniciatyva gali rūpintis daugiabučio gyvenamojo namo infrastruktūra, gerove, įgyja statytojo teisę sklype, t. y., gali kurti jiems tinkančią infrastruktūrą: formuoti žaliąsias erdves ir poilsio zonas, įsirengti automobilių stovėjimo aikšteles ir panašiai. Būdami teisėtais sklypo nuomininkais / savininkais, gyventojai gali kreiptis dėl leidimo daugiabučio namo kiemuose ir/ ar automobilių stovėjimo aikštelėse įsirengti kelio ženklus ir/ ar norimas technines eismo reguliavimo priemones, turėti aiškiai apibrėžtas teritorijos ribas, už kurios priežiūrą ir tvarkymą atsako daugiabučio gyvenamojo namo gyventojai (daugiabučio namo savininkų bendrija ar namo administratorius), igis Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse numatytas teises ir pareigas.

Informuojame, kad galimi keli žemės sklypų prie daugiabučių gyvenamųjų namų formavimo būdai: žemės sklypai šioms teritorijoms gali būti formuojami detaliais planais arba pradėti rengti

individualūs žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektai.

Detalioju planu suformuojami žemės sklypai daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių teritorijoms, bendro naudojimo (miestų, miestelių ir kaimų ar savivaldybių bendro naudojimo) teritorijoms, susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijoms, susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų teritorijoms, nustatomi privalomieji teritorijos naudojimo reglamentai kiekvienam sklypui (teritorijos naudojimo tipas, paskirtis, naudojimo būdas, pastatų aukštis, užstatymo tankumas, intensyvumas, užstatymo tipas, priklausomų želdynų norma), suplanuojami įvažiavimai, servitutai bei automobilių stovėjimo aikštelių vietos.

Pranešame, kad Prienų rajono savivaldybė 2026 metais planuoja rengti Prienų miesto prie Stadiono ir Statybininkų gatvių daugiabučių gyvenamųjų namų kvartalo detalų planą, kurį patvirtinus būtų atlikti žemės sklypų kadastriniai matavimai ir žemės sklypai užregistruoti VĮ Registrų centre. Ir detaliojo plano rengimas, ir žemės sklypų kadastrinių matavimų atlikimas ir įregistravimas VĮ Registrų centre bus atliekami Prienų rajono savivaldybės lėšomis. Įregistruotus žemės sklypus daugiabučio namo savininkų bendrija, daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkų įgaliotas asmuo, daugiabučio namo administratorius ar butų

savininkai galės išsinuomoti ir tokiu būdu įgyti visas nuomininkui priskirtas teises arba išsipirkti teises aktų nustatyta tvarka.

Kiti daugiabučių gyvenamųjų namų butų savininkai, norėdami rengti individualų žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektą, prašymą dėl žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projekto organizavimo gali teikti Prienų rajono savivaldybės administracijos direktoriui arba internetu per Žemėtvarkos planavimo dokumentų informacinę sistemą (ŽPDRIS). Prašymą organizuoti projekto rengimą gali teikti suinteresuotas asmuo – bendrija, butų ir kitų patalpų savininkų bendrosios nuosavybės administratorius arba bent vienas iš buto savininkų. Ir sklypo projektavimo darbai, ir sklypo kadastriniai matavimai atliekami privačių asmenų lėšomis.

Prienų rajono savivaldybė, atsižvelgdama į finansines galimybes, žemės sklypuose, suformuotuose daugiabučiams gyvenamiesiems namams eksploatuoti, prisidės prie automobilių aikštelių, šaligatvių įrengimo, želdynų sodinimo.

Atkreipiame dėmesį, kad sklypas formuojamas daugiabučiui gyvenamajam namui eksploatuoti, o ne atskirai butams.

Dėl išsamesnės informacijos galite kreiptis į Prienų rajono savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistikos skyrių tel: +370 686 96 331, el.p. architektai@prienai.lt.

Preveninės policijos priemonės keliuose lapkritį

Policija informuoja, kad lapkričio mėnesį pareigūnai keliuose vykdys šias prevencines priemones:

Lapkričio 9–11 d. – vairuotojų blaivumo bei apsvaigimo nuo narkotinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų kontrolė.

Lapkričio 12–14 d. – bus stebima, ar vairuotojai sustoja prieš pėsčiųjų perėją, kaip numato Kelių eismo taisyklės.

Lapkričio 17–23 d. – krovinių automobilių ir autobusų vairuotojų kontrolė (inicijuojama ROADPOL – Europos kelių policijos tinklas).

Lapkričio 24–26 d. – bus pakartotina tikrinama, ar vairuotojai sustoja prieš pėsčiųjų perėją, kai to reikia.

Lapkričio 28–30 d. – vyks pėsčiųjų ir dviratininkų kontrolė: ar naudojamos matomumą gerinančios priemonės tamsiuoju metu.

Prienų policijos bendruomenės pareigūnai primena, kad, saugodami save, rūpindamiesi kitais, galime kurti saugią aplinką mums visiems.

Gyvenimą kuriame patys

Atspari visuomenė –
stipri valstybė

MRF
MEDIJŲ RĖMIMO FONDAS

Šaulių kuopos vadas L. Malinauskas: bendruomenės pasirengimas – geriausias priešiško jėgų atgrasymas

Prieš keletą mėnesių Prienų rajone ir Birštono savivaldybėje veikiančios Lietuvos šaulių sąjungos (LŠS) Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės 206-osios kuopos vairą perėmė naujas kuopos vadas – Lukas Malinauskas, su savimi į organizaciją atsinešęs ir naują viziją. Apie save, planus organizacijoje, bendradarbiavimą su gyventojais bei apie tai, koks yra bendruomenių vaidmuo šalies gynyboje, L. Malinauskas sutiko papasakoti ir „Gyvenimo“ skaitytojams.

– Lukai, papasakokite apie save daugiau.

– Mūsų krašto žmonės mane greičiausiai atpažįsta kaip šaulį. Esu Lukas Malinauskas, gimiau ir augau Birštone, o šiuo metu gyvenu Prienuose. Dirbu Kaune, privačioje įmonėje pardavimų vadybininku.

Lietuvos šaulių sąjungos veikloje sukuosi jau senokai, o visai neseniai tapau Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės 206-osios kuopos vadu, papildomai kuruoju ir Birštono jaunųjų šaulių būrelio veiklą. Be šauliško veikloje, be abeja, yra šeima, asmeninės veiklos. Kitaip sakant, esu ir šaulys, ir pardavimų vadybininkas, ir tėtis, ir šeimos galva. Stengiuosi viską suderinti, tačiau pastaruoju metu šeimai lieka vis mažiau laiko.

– Šaulius visuomenė dažnai mato įvairiuose renginiuose, tačiau LŠS misija kur kas platesnė ir svarbesnė nei parodomoji programa. Trumpai pristatykite savo atstovaujama organizaciją: kas jūs esate ir ką veikiate?

– Lietuvos šaulių sąjunga šiemet minėjo 106-uosius gyvavimo metus. Kadaiše ji buvo įkurta kaip atskiras, pagalbinis paramos vietas tuometinei Lietuvos kariuomenei. Nuo pat įkūrimo Sąjunga veikė trimis – kultūros, sporto ir karybos – kryptimis. Šiais laikais viskas vyksta panašiai, tik veiklos daug platesnės.

Šauliškos veiklos skirstomos į keletą krypčių, veikia ginkluoto pasipriešinimo šauliai, neginkluoto pasipriešinimo šauliai, jaunieji šauliai ir šauliai išėivijoje. Šauliai gali rinktis ir įvairiausias, artimiausias jiems specializacijas: pilietinio pasipriešinimo ugdymo, logistikos, kibernetinio saugumo, medicinos, kinologijos, inžinerinės paramos, bepiločių orlaivių, psichologinių operacijų, kultūrinės-maitinimo ir dar daugiau... Tiksliau – kur dursi, ten

šaulys (šypsosi pašnekovas, – aut.p.).

– Pakalbėkime konkrečiai apie mūsų kraštą. Kokios pagrindinės jūsų funkcijos-uždaviniai yra vietos lygmenyje?

– Taikomis pagrindinė šaulių užduotis – pilietinis ir patriotinis bendruomenių ugdymas, švietimas. Mus galite matyti viešuose renginiuose, valstybinėse šventėse ir vykdam specialias užduotis su kitomis institucijomis, pavyzdžiui, budėjimas prie pėsčiųjų perėjų, Rugsėjo 1-osios proga – prie švietimo įstaigų ir kitose panašiose akcijose.

Šiais metais, bendradarbiaujant ir su Prienų, ir su Birštono savivaldybėmis bei visuomenės sveikatos biurais, pavyko suorganizuoti Pilietinio pasipriešinimo kurso ciklą bendruomenių nariams. Abu renginiai pavyko puikiai. Susirinko tikrai suinteresuoti miestų ir rajonų gyventojai. Žinoma, iš bendruomenės aktyvumo norėtusi daugiau, bet yra kaip yra. Nors pastebiu ir plusų – su mažesnėmis grupėmis galima padirbėti intensyviau ir perteikti reikiamas žinias giliau.

Prienų rajone ir Birštone taip pat turime šešis jaunųjų šaulių būrelius. Juose veikla vyksta kiekvieną savaitę, po keletą valandų. Su jaunaisiais šauliais dalyvaujame bendruose žygiuose, jiems organizuojami įvairūs mokymai, individualūs rengimo kursai, stovyklos.

Kaip ir visoje Lietuvoje, taip ir Prienų bei Birštono savivaldybių ugdymo įstaigose vyksta pilietiško ir gynybos įgūdžių kursai 9 klasių moksleiviams, kuriuos taip pat veda šauliai.

Veiklos turime daug, todėl privalome viską planuoti, pasverti ir įvertinti, kad turėtume pakankamą logistinį aprūpinimą ir pakankamus žmogiškuosius resursus viskam įgyvendinti. Tačiau iki šiol viskas vyksta pakankamai sklandžiai. Tikiuosi, kad taip bus ir toliau.

– LŠS Vytauto Didžiojo 2-osios rinktinės 206-oji kuopos veikla apima dvi – Prienų rajono ir Birštono – savivaldybes. Kokie iššūkiai iš to kyla?

– Kartais juokauju, jog nespėjame salvių šaudyti. Viena koja šen, kita – ten. Dažniausiai nutinka taip, kad valstybinės šventės, pavyzdžiui, Vasario 16-oji ir Kovo 11-oji, vyksta tuo pačiu metu. Trūksta rankų, bet stengiamės dalyvauti visur.

Džiaugiuosi, kad jau pirmąjį mėnesį esant naujose pareigose pavyko pabendrauti su Prienų rajono ir Birštono savivaldybių merais. Dėkojame Prienų rajono merui Alvydui Vaicekauskui ir Birštono meriui Nijolei Dirginčienei už šiltesnį priėmimą, kurių metu pristatėme mūsų ir jaunųjų šaulių veiklas, planus, aptarėme, ko tikimės vieni iš kitų, kokios pagalbos reikia, pritraukiant ir išlaikant žmones kuopoje. Malonu žinoti, kad abiejų savivaldybių vadovai teigiamai vertina mūsų veiklą, palaiko mus, todėl tikimės dar glaudesnio bendradarbiavimo.

– Viena iš LŠS kuopų užduočių

yra stiprinti pilietinę galią bendruomenėse. Ar jau spėjote susipažinti su vietos bendruomenėmis?

– Bendruomenių turime tikrai nemažai. Kaip ir minėjau, su jomis jau teko susipažinti ir pabendrauti įvairiuose renginiuose, šventėse, mūsų organizuotuose pilietinio pasipriešinimo kursuose. Šiuos kursus be jokių abejonių tęsime ir toliau, o į mokymus stengsimės įtraukti kuo daugiau bendruomenių narių.

– Istorija jau ne kartą įrodė, kad piliečiai – tai geriausia ir stipriausia jėga valstybėje. Jūsų nuomone, kaip dar galima suaktyvinti visuomenės išitrukimą į visuotinę gynybą?

– Piliečiai, bendruomenių nariai ir jų teisingas požiūris, nusiteikimas bei pasirengimas – pats geriausias priešiško jėgų atgrasymas. Tad kuo daugiau šaulių turime bendruomenėse, tuo tvirčiau ir stipriau mes jaučiamės. Savo šaulišką gyvenimą pradėjau Kaune. Žinoma, tai didelis miestas, žmonių daugiau, į kuopos pratybas susirenka po 100-120 žmonių. Mūsų krašte situacija truputį kitokia. Tačiau tam ir dirbame, kad ir čia daugėtų pasirengusių veikti šaulių, bendruomenės taptų stipresnės. Bandėme ir tebebandome žmones prisikviesti per miestų ir miestelių šventes, įvairius kitokius renginius. Kol kas sekasi sunkiai, bet tikrai nesustosime ir sieksime, kad 206-oji kuopa pildytųsi.

Turbūt kyla klausimas, kokios tokio pasyvumo priežastys? Atsakysiu taip: bendraujant su žmonėmis, dažniausiai įvardijama vienintelė priežastis – laiko trūkumas. O mano asmeniniu įsitikinimu, dažniausiai trūksta valios paspausti nuorodą „Tapk Šauliu“. Dažnai pastebiu, jog Šaulių sąjunga

tapatinama su KASP (Krašto apsaugos savanorių pajėgomis), kur karys kone kiekvieną savaitgalį privalo prisistatyti į dalinį ir vykdyti tam tikras užduotis, dalyvauti pratybose. Noriu pasakyti, jog mes, šauliai, esame nevyriausybinė organizacija, patriotai iš širdies. Čia viskas paremta savanoryste, tad jei negali dalyvauti pratybose, tai ir nedalyvauji. Neturime priverstos dalyvauti ir visuose renginiuose, nes tai savanoriška veikla. Tačiau, jeigu nori būti pasirengęs ir išmokyti daugiau, tai ir dalyvauji, kiek įmanoma daugiau.

– Kol kas visuomenėje labai mažai kalbama apie vietinių bendruomenių vaidmenį šalies gynyboje: koks jis galėtų būti?

– Pagrindinė veiklos kryptis turėtų būti rajono gyventojų saugumas. Ir, žinoma, būtinųjų resursų užtikrinimas, šildymas, vandens tiekimas, elektros tiekimas, bažnyčių veikla, karinių pajėgų rėmimas resursais, pagalba PGT, GMP. Realiai žiūrint, visi privalome ruoštis blogiausiam ir tikėtis geriausio. Turime kuopoje šaulę, kuriai per 80 metų. Ji aktyviai veikia Carito veikloje ir per kiekvieną susitikimą mums primena, kad yra buvusi med. sesuo, todėl, jei tik prireiks, ji visuomet yra pasirengusi padėti. Toks jos nusiteikimas – tai pavyzdys, kaip visuomenė turi mąstyti. Ir toks pavyzdys yra ne vienas. Šie žmonės – mūsų šviesuliai.

– Ar bendruomenės noriai bendradarbiauja su Šaulių sąjunga, pvz., dalyvauja šaulių organizuojamuose mokymuose, pratybose ir pan.? Kaip dar galėtume paruošti bendruomenes veikti ekstremaliomis sąlygomis?

(Nukelta į 4 p.)

Šaulių kuopos vadas L. Malinauskas: bendruomenės pasirengimas – geriausias priešiškų jėgų atgrasymas

(Atkelta iš 3 p.)

– Visai neseniai, rugsėjo pabaigoje, turėjome bendras vertinamąsias Rinktinės pratybas TAURAS 2025 Kauno ir Kėdainių rajonuose.

Jose dalyvavo per 900 žmonių, iš jų per 700 šaulių ir įvairių tarnybų, rajonų savivaldų bei bendruomenių atstovai. Mano vaidmuo buvo Taktinių operacijų centre (TOC). Tačiau džiaugiuosi, kad mūsų kuopos šauliai taip pat gavo tikrai daug gerų įgūdžių sąveikaujant su tarnybomis ir vietos bendruomenėmis. Teko prisimatuoti ir gaisrininko aprangą, saugoti gydymo įstaigą ir bendrauti su civiliumi „sužeistuoju“, kuriam reikėjo suteikti ir psichologinę pagalbą, ir taisyti tam tikrą gydymą.

Manau, jog bendruomenės turėtų pačios parodyti iniciatyvą dalyvauti LŠS ar mūsų kuopos organizuojamose pratybose, kad galėtume pasitikrinti, kiek stiprūs esame, kiek gebame veikti kartu. Bendruomenės narių vaidmuo pratybose gali būti įvairus. Išivaizduokime situaciją, kai ištikus ekstremaliai situacijai, susidaro „pabėgėlių kolona“, kurioje yra 20 automobilių, o juose 80–100 mūsų valstybės gyventojų. Jus reikia kažkur priimti, apgyvendinti ir pamaitinti. Jiems reikia nusiprausti, atlikti gamtinius reikalus ir pan. Jiems gali reikėti drabužių, medicininės pagalbos. Štai čia ir galime pasitikrinti, ar bendruomenės gali staigiai reaguoti? Viskas yra tik gyventojų ir bendruomenių pasiruošimo lygio klausimas. Sąveika tarp bendruomenių, tarnybų, kariuomenės ir savivaldų privaloma.

– Nors kuopos vado

pareigas einate neseniai, LŠS esate ne naujokas. Ne vienerius metus dirbote kuopos vado pavaduotoju, tad organizaciją gerai pažįstate. Ar kuopa jau turi norimus pajėgumus? Kokius tikslus Jūs, kaip naujas vadas, norite pasiekti?

– Taip, pradžia buvo padaryta prieš daugelį metų. Mąstymas apie šalies gynybą, šaulių sąjungą suformuotas Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios šaulių rinktinės Aleksoto 212 kuopoje. Už tai – didžiulė padėka kuopos vadui Voldemarui Gembeckui, kuris pasitikėjo manim paskyręs skyriaus vadu, vėliau – būrio vado pavaduotoju. Po kurio laiko keliai suvedė su buvusiu kuopos vadu Pauliumi Žiūku, su kuriuo kartu, surėmę pečius, dirbome 206 kuopos naudai. Didžiulis ačiū ir jam.

Kol kas 206-oji kuopa neturi norimų pajėgumų, tačiau tikiu, kad viskas laukia ateityje. Šiuo metu kuopos sudėtyje turime 200 šaulių, įskaitant ir jaunuosius šaulius.

Turiu tokią viziją, kurią vi-liuosi įgyvendinti mūsų krašte. Norisi suburti bent jau tris būrius po maždaug 30 ar šiek tiek daugiau šaulių, kurie pažinotų mūsų rajoną ir galėtų jame veikti. Po komendantūrų įstatymo teko išformuoti skyrius ir iš jų suburti du papildomus komendantinių šaulių skyrius. Ieškome naujų vadų, vienam skyriui vadą jau turime, kitame – dar laukia pokalbiai su kandidatais.

Visada kviečiu prisijungti prie LŠS. Užsukite pas mus į Prienų šaulių namus, prieikite šventėse. Bendraukime ir dirbkime kartu šalies ir jos piliečių labui. Šaulys – tautos karys!

Rimantė Jančauskaitė

Gyvenimą kuriame patys

Metų tėkmėje

MRF
 MEDIJŲ RĖMIMO FONDAS

Prisimenant Mykolą Paltanavičių

„Kalbos mokėjimas – tai raktas į svetimą šalį, bet tėvų kalba – tai raktas į savo tautą.“
 (M. Paltanavičius, „Angliškai–lietuviškas žodynelis“, 1907 m., įvadas)

XIX a. pabaigos emigracijos banga nešė lietuvius už Atlanto, o tarp jų atsидūrė ir Mykolas Paltanavičius, kurio 150-ąsias gimimo metines minime šiemet.

Mykolas Paltanavičius – reikšminga figūra lietuvių išeivijos spaudos istorijoje ir tautinės kultūros puoselėjimo srityje. Jo gyvenimo kelias liudija apie aktyvų dalyvavimą lietuvių bendruomenės kūrime bei lietuviško žodžio sklaidą svetur.

Mykolas Paltanavičius (kai kur minimas, kaip Mikas Paltanavičia) gimė 1875 m. rugsėjo 15 d. Mozūronių kaime, Veiverių valsčiuje, Marijampolės apskrityje. 1892 m. jis emigravo į Jungtines Amerikos Valstijas ir apsigyveno Naujosios Anglijos pramoniniuose miestuose, kuriuose telkėsi lietuvių bendruomenės ir formavosi lietuviška periodinė spauda. 1905 m. Bostone Paltanavičius pradėjo leisti laikraštį „Keleivis“ ir tapo pirmuoju jo redaktoriumi. 1906 m. Worcesteryje jis atidarė laivininkystės agentūrą ir įsigijo spaustuve – tai suteikė savarankiškumo bei tvirtą bazę lietuviškos spaudos leidybai.

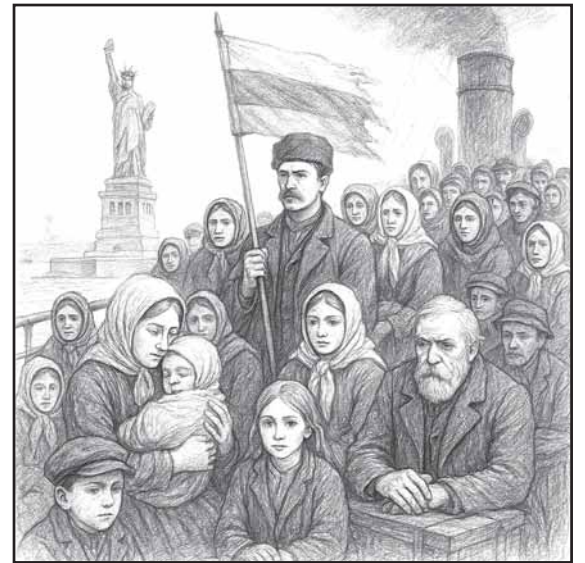
1907 m. jis įkūrė mėnesinį leidinį „Amerikos lietuvis“, kurį 1914 m. atgaivino ir leido kaip savaitinį iki 1928 m., o nuo 1914 iki 1915 m. pats Mykolas Paltanavičius ėjo redaktoriaus pareigas. Vėliau „Amerikos lietuvių“ leidinyje jis rengė ir satyrinį skyrių „Žmogus po medžiu“. Pirmojo pasaulinio karo pradžioje 1914 m. leido kasdieninį informacinį biuletinį keliomis kalbomis – lietuvių, lenkų ir rusų.

Mykolas Paltanavičius išleido apie 50 knygų, tarp jų – praktinio ir šviečiamojo pobūdžio leidiniai. Tarp žinomiausių darbų minėtini: „Angliškai–lietuviškas žodynelis“ (1907 m.), „Daktaras kišenėje“ (1908 m.), „Mokykimės rašyti“ (1911 m.) ir „Lementorius“ (1914 m.). Leidinys „Daktaras kišenėje“, laikomas vienu pirmųjų populiariosios sveikatos leidinių tarp lietuvių išeivių, yra saugomas nacionaliniuose rinkiniuose ir siejamas su M. Paltanavičiumi kaip sudarytoju bei leidybos iniciatoriumi.

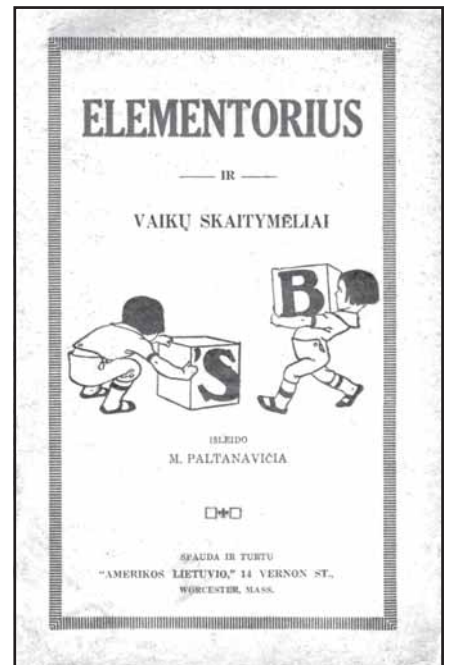
Be leidybinės veiklos, Palta-

navičius aktyviai dalyvavo bendruomeninėje veikloje. 1901 m. Lawrence (Masačusetse) jis įsteigė Lietuvos sūnų ir dukterų draugiją, organizavo švietimo kursus, rengė vaidinimus. Jis taip pat dirbo Susivienijimo Amerikos lietuvių centro knyginku – centro vedėju ir buvo vienas Lietuvos piliečių (Tėvynės mylėtojų) klubo steigėjų Worcesteryje. Už nuopelnus lietuvių tautai 1933 m. M. Paltanavičius buvo apdovanotas Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino 3-iojo laipsnio kryžiumi, jam taip pat buvo skirta valstybinė pensija. Šie įvertinimai atspindi jo svarbą Lietuvos valstybės aktyviam tarpukariu, kaip išeivijos spaudos darbininko ir tautinės tapatybės puoselėtojo.

Paskutinius gyvenimo metus Mykolas Paltanavičius praleido Bostone, kur 1936 m. gegužės 4 d. mirė, sulaukęs 60 metų. Jo palikimas išliko kaip svarbi lietuvių kultūrinio gyvenimo dalis išeivijoje ir iki šiol primena apie žmogų,

Emigracijos iliustracija.

M. Paltanavičiaus knygos „Elementorius ir vaikų skaitymėliai“ viršelis.

kuris savo darbu stiprino tautinę savimonę bei lietuvišką žodį svetur.

Rūta Žiobaitė

Prienu krašto muziejaus muziejininkė

Metų tėkmėje

Sukako 140 metų nuo Prano Šalčiaus gimimo: atminimas, kuris neišblėsta

Šiais metais minime ne vienos iškilios asmenybės jubiliejinius metus, o šių metų rugpjūčio 28-ąją sukako 140 metų nuo iškilaus Lietuvos politinio ir visuomenės veikėjo, buvusio Prienu burmistro Prano Šalčiaus gimimo. Šiandien prisiminkime jo gyvenimą, paženklinant ne tik aktyvia veikla Lietuvos labui, bet ir daugybe iššūkių bei skaudžia lemtimi. Burmistro nuopelnai miestui buvo ryškūs ir reikšmingas indėlis į vietos savivaldos stiprinimą. Tokios asmenybės primena mums apie pasiaukojimo, atsakomybės ir pilietinės visuomenės ugdymo bei meilės savo kraštui svarbą.

Prienu miesto burmistras, Lietuvos politinis bei visuomenės veikėjas Pranas Šalčius gimė 1885 m. rugpjūčio 28 d. Čiudiškių kaime, Klebiškio valsčiuje, Marijampolės apskrityje (dabar Prienu rajonas).

Pranas Šalčius lankė pradinę mokyklą Prienuose, kur mokėsi toje pačioje klasėje su būsimu inžinieriumi ir matematiku Cezaru Pšemeneckiu. Iš dukros Pranės atsiminimų ir pasakojimų žinoma, kad vaikystėje jis buvo išdykęs vaikas – už išdaigas mokykloje jis dažnai sulaukdavo bausmių. Kartą mokytojas bausdamas Praną sužalojo jam koją. Dėl patirtos traumos Pranas Šalčius negalėjo tęsti mokslų mokykloje ir buvo priverstas mokytis savarankiškai namuose.

Leisdamas laiką namuose išmoko siuvėjo amato, kuris tapo ne tik hobiu, bet ir

pragyvenimo šaltiniu. Prieš Pirmąjį pasaulinį karą Pranas vertėsi siuvėjo amatu Prienuose.

Prano Šalčiaus žmona Anelė Radzevičiūtė taip pat buvo siuvėja. Jie susituokė dar prieš karą. Buvusioje Bravaro gatvėje (dabartinėje Revuonos gatvėje) pasistatė namą. Prano ir Anelės Šalčių šeima susilaukė dviejų vaikų. Deja, sūnus susirgo plaučių uždegimu ir mirė sulaukęs vos ketverių metų. Dukra Pranė gimė 1924 m.

Kuriantis Lietuvos valstybei, 1918 m. Pranas Šalčius platino laikraščius, rėmė visuomenės organizacinį darbą, pats priklausė Šaulių organizacijai. Bendradarbiavo lietuviškoje spaudoje „Viltis“, „Vienybė“, „Šaltinis“, „Pavasaris“, „Darbininkas“.

Jis buvo išsilavinęs ir apsiskaitęs žmo-

Pranas Šalčius.

gus, turėjo didelę visuomeninio darbo patirtį ir autoritetą. 1918 m. gruodžio mėnesį buvo išrinktas į Prienu miesto valdybą, kurioje dirbo iki rinkimų į Steigiamąjį Seimą.

1920 m. gegužės 15 d. iki 1922 m. lapkričio 13 d. buvo Steigiamojo Seimo atstovas, išrinktas Marijampolės I rinkimų apygardoje. Pranas Šalčius priklausė Lietuvos krikščionių demokratų partijos frakcijai.

1926 m. Pranas Šalčius buvo išrinktas Prienu miesto burmistru. Eidamas Prienu miesto burmistro pareigas, jis pasižymėjo atsakingumu ir reiklumu – rūpinosi miesto tvarka ir švara, skatino gyventojus prižiūrėti namus bei aplinką. Gatvės ir šaligatviai turėjo būti nuolat šluojami, prie namų turėjo būti tvarkingas želdynas. Namų kiemai buvo dažnai tikrinami, o už netvarkingą aplinką gyventojams buvo skiriamos 5 litų baudos.

Pasibaigus burmistro kadencijai, P. Šalčius toliau aktyviai dalyvavo visuomeniniame gyvenime ir dalinosi patarimais. 1931 m. Prienu trejiems metams rinko miesto tarybą, o ši – miesto burmistra, jo padėjėją. Birželio 15–16 d. vykusiuose rinkimuose tarp devynių tarybos narių buvo ir Pranas Šalčius. Pirmojo išrinktos tarybos posėdžio metu buvęs burmistras apžvelgė savo darbus ir esamą padėtį, pabrėžė, jog būsimas burmistras turėtų skirti daug dėmesio socialinei globai ir švietimo reikalams. Posėdžio pabaigoje naujuoju burmistru išrinkus Aleksandrą Nagių, jo padėjėju tapo Pranas Šalčius.

1936 m. Prienu miesto burmistru tapus Juliu Greimui, Pranas Šalčius miesto savivaldybėje ėjo burmistro pavaduotojo ir kasininko pareigas.

(Nukelta į 7 p.)

„Greitai pralėkė laikas, o vaikystės šviesa lydi visą gyvenimą“

Danguolės Marijos LINCEVIČIENĖS interviu su poete, prozininke, muziejininke Aldona RUSECKAITE, ši rudenį šventusia 75-ąjį gimtadienį.

– Šį kartą norėčiau Jūsų paklausinti apie ankstyvąją vaikystę, paauglystę, įdomu, kokioje šeimoje augote, kokia buvo aplinka? Apie dabartinę veiklą, kūrybą, įvertinimą daug žinome, tad iš karto klausiu: kokie yra Jūsų pirmieji vaikystės prisiminimai?

– Gimiau dideliame Ingavangio kaime, Padaržinėje linijoje, kuri yra arčiausiai Šilavoto, gan didelėje senelio Antano Rusecko statytoje sodyboje. Tad vaikystėje buvo kur lakstyti, slapstyti: du sodai, daug medžių, krūmų, pastatų. Štai vienas iš ankstyvų prisiminimų yra gana baugus: mūsų kluono durys buvo masyvios, didžiulės, rodos, tuo metu vežė javus ar šieną, tad durys buvo nuo vyrių nukeltos, laktome su kaimynų berniuku, lendame prie durų, ir kas nutinka – durys virsta ir mudu abu prispaudžia. Nežinau, kaip būtų pasibaigę, jeigu prie durų būtų buvę lygu, bet prie įėjimo į kluoną buvo didelis pažemėjimas, tad mudu ten ir papuolėme. Prisimenu tą tamsą, išsigandimą, bet buvome tuoj pat surasti ir išvaduoti, gal dėl to nelabai mėgstu lįsti į urvus, į siaurus plyšius... Smilkčioja tokios keistos, tarsi visai nesvarbios akimirkos: man gal dar treji ketveri metai, pavasaris, sėdime su mama ant *stobelės* slenksčio, mama skuta bulves, aš jas metu į kibirą su vandeniu, kuris tyška, o saulė lyg žaidžia tame kibire, spinduliai šokinėja ir man taip smagu, ir taip išliko – rodos, koks čia įvykis... Kitas jau tikras įvykis – vėlgi man buvo gal penkeri, žiema, važinėjuosi nuo mūsų kalno su rogutėmis, jau į popietę, staiga matau – manęs link artėja didžiulis šuo, toks lyg gelsvas kailis, vis artyn, lėtai slampina, aš sustingstu, bėgti namo į pakalnę jau vėlu, tas šuo per arti. Įsikertu į rogučių virvelę, tyliu. Jis prieina prie manęs, prie pat mano veido, šliurpteli seilėmis, šiek tiek pastovi ir nubidzena tolyn trinkelio link. Tėtė grįžta su rogėmis, prikrautomis malkų, pamato situaciją, išsigandęs stebi, bet tas šuo-vilkas jau nueina. Aš atbėgu pas tėtę, jis spaudžia mane prie savęs. Išsigandau vėliau. Po daugelio metų parašiau

vilkui skirtą eilėraštį, jo iki šiol nepamirštu, tas vilkas lyg koks ženklas... O šiaip iš vaikystės prisimenu tetas, dėdes, kurie dažnai svečiuodavosi pas mus, atlaidus, jų saldinius, krikšto mamos dovanotą lėlę Rūtelę. Žinoma, įstrigę suaugusiųjų darbai, šienapjūtė, ypač linų „kančia“, nes tėvai augino plotelį linų ir juos apdirbdavo iki staklių, iki audimo. Turėjome visus linų apdirbimui reikalingus įrankius. Vaikui buvo įdomu ir gražu – kaip mėlynai žydi, kaip nurauna, sustato gubeles, kaip plonai išguldo...

– Štai knygoje „EMMI“ apie V.Mykolaitį-Putiną Jūs rašote, kad suvalkiečių šeimoje santykiai yra gan santūrūs, nors vieni kitus myli, rūpinasi, bet bendrauja šiek tiek uždariau, o kaip buvo Jūsų šeimoje?

– Su tais santykiais viskas įdomiai klostosi. Kokioje šeimoje augi, tai rodos, kad taip viskas turi ir būti, nes kitaip nesuvoki. Tik daug vėliau, jau labai suaugęs, pažindamas gyvenimą, turėdamas su kuo palyginti, gali pamąstyti ir konstatuoti, tačiau ir tada sunku vertinti savo šeimą, kurią myli bet kuriuo atveju. Ir V.Mykolaitis-Putinas apie savo šeimos santykius prakalbo tik romane „Altorių šešėlyje“ ir jau visai senatvėje atsiminimuose. Bet prakalbo ir su nuoskauda, ir su meile. Iš tikrųjų – ir mūsų šeimoje su vaikais nebuvo kokių nors kraštutinių emocijų – nei mus labai glebėsčiavo ir mylavo, nei mus barė ar mušė, viskas vyko gana lygiai ir ramiai. O vaikui įkrenta skaudžios akimirkos. Štai du įvykėliai, kurie įsiminė. Nei tėtė, nei mama mūsų nemušė. Ir vieną kartą (tą vienintelį!) aš užsižaidžiau su kaimynų Lapinskų vaikais, smagu, laktome po kalnus. Temsta, ir mama ateina manęs ieškoti, jos rankoje trumputė rykštelė, aš atbėgu prie jos, ir netikėtai mama šmaukštelė ta rykšte per kiškas. O varge! Kiek buvo išžeidimo, supykimo, mamą palikau ir dūdas paleidusi parlėkiau namo. Įlindau į lovą, bet mama neatėjo manęs glostyti, guosti. Tokia buvo natūra mamos – Krunglevičių giminės – be galo santūrūs, harmoningi, su pusiau-

svyra. Ruseckai emocingesni. Kitas atvejis (irgi vienintelis). Buvome namuose dviese su tėte. Jis man, gal penkiametei, liepė kažką atnešti, paduoti, o aš nenoriu to daryti ir tyliai pasakau negražų žodį, tėtė išgirsta, jis mane pasikviečia, prieinu, pliaukšteli delnu per užpakalį ir net nepaleisdamas atsitupia, pasisodina ant savo kelio, prisiglaudžia ir klausia, ar man labai skaudėjo, o aš tik tada susigaudau, kas įvyko, ir imu sriūbauti. Tiek ir tebuvo bausmių. Neatsimenu, kad sesuo ar dvyiniai broliai būtų lupami. Nebuvo mūsų šeimoje agresijos.

Mėgstu pasakoti, kad su tėte buvo mano pirmas verslas ir uždarbis. Jau ėjau į mokyklą. Tėtė, kaip ir kiti kaimo vyrai, prasivarydavo periodiškai ruginukės, turėjo įrangą. Manęs prašydavo forminės duonos minkštumu apklijuoti katilo dangtį, o paskui sukti ir sukti tokią rankeną, kad broga neprisviltų. Tas darbas užtrukdavo, dūmai grauždavo akis, bet žinojau, kad gausiu užmokestį – penkis rublius. Mama šmeikštškai vertino, sakė lyg per daug iš karto mažai mergaitei, bet tėtė nepaisė – duodavo, o aš kitą dieną parduotuvėje pripirkdavau daug vaflių, vaišindavau klasiokus. Dabar suprantu, kad taupymo geno neturėjau (ir neturiu...). Šiaip tėvai už jokių darbų mums nemokėdavo, bet už šį – besąlygiškai. Nespėjau iki galo pažinti savo tėtės, deja, jis mirė staiga mano akyse, kai man buvo šešiolika. Beje, iš tėtės anksti patyriau, kaip jis nekentė kolūkio ir to kolūkinio darbo, juk turėjo 60 margų žemės, viską atėmė, labai pergyveno...

Dar viena itin įsimintina istorija su mama. Dabar galvoju, kad buvau gan savarankiškas vaikas. Taigi tą vasarą, prieš einant į pirmąją klasę, per kaimą ėjo Ingavangio pradinės mokyklos mokytojas, surašinėjo vaikus. Užsuko pas mus. Mama pavaišino arbata ir užkandžiais, o aš kaišiojau galvą pro praviras duris, mokytojas mostelėjo ranka ir mane ir paklausė: Ruseckiene, o kur šitą *šūdą* leisi? Tai pas jus, į Ingavangį. Susitarimas įvyko, kurį aš girdėjau. Ramiai praėjo vasara. Man pasiūvo naują bordo spalvos plonos vilnelės suknelę, paruošė kaspinus, batelius. Mama mane Rugsėjo 1-ąją papuošė, aš išėjau į lauką jos palaukti, bet nelaukiau, nes mintis galvelėje jau buvo subrandinta – pabėgti į Šilavotą. Tad į kalną užbėgau šiek tiek aplinkui, kad niekas manęs nematytų, nulėkiau į Šilavotą, o kur susirinke pirmokai – nežinau, klausiu, jau

visa suplukusi, dulkėtom puskojinėm, nusišukusiu kaspinu, įbėgu į klasę, visi susirinke, atsisuka nuo stalo mokytoja Domicelė Kabišaitienė, klausia – kieno tu mergaitė? Kokia laimė, kad pas ją aš patekau, nuostabi buvo mokytoja. Ar mane mama barė, ne, nė vienu žodeliu, nuėjo, susipažino su mokytoja, viskas buvo gerai.

Iš vakarinių pasakų, kurias skaitydavo mama, labiausiai įsiminė Jono Biliūno liūdnoji kūryba ir Lazdynų Pelėdos „Motulė paviliojo“ – buvau žliumbikė, verkdavau visada...

– Suprantama – mama, tėtė, jų auklėjimas, o ar buvo vaikystėje daugiau žmonių, kurie turėjo Jums įtakos?

– Taip, labai brangus žmogus buvo Agotėlė – mano tėtės teta, senelio sesuo. Ji buvo ištekėjusi, jos vyras išplaukė į Ameriką, atsiuntė ir jai *šipkartę*, bet jauna moteris bijojo viena per vandenį plaukti. Taip ir liko gyventi pas gimines, net savo namų neturėjo. Tai ji man atstojo močiutę, nes, kai gimiau, seneliu jau nė vieno nebuvo. Agotėlė buvo dainininkė, giedojo ir dainavo kunigo Antano Radušio suburtame Šilavoto bažnyčios chore, o 1909 m. su kitomis dainininkėmis įdainavo į vaško volelius pačiam Jonui Basanavičiui. Buvo nepaprasta pasakorė, man nuolat sek-davo pasakas, ji mane augino, mudvi viena kitą išties mylėjome. Paskui dar ir mano brolius paaugino. Džiaugiuosi, kad palaidota Šilavoto kapinėse, galiu jai uždegti žvakutę, pasodinti gėlę.

Kitas man įdomus ir svarbus žmogus buvo pusbrolis Valius, mano tėtės sesers Adelės sūnus. Teta Adelė su vyru ir trimis vaikais grįžo iš Sibiro gal 1958 metų vasarą. Per šią šeimą dar maža supratau, kas yra tas Sibiras. Taigi Valius, tuomet gal šešiolikmetis, liko pas mus gyventi, ėjo į vakarinę mokyklą. Ir koks stebuklas – iš Sibiro jis parsivežė fotoaparata, mus fotografavo, o paskui mūsų mamos sandėliuke ryškino juostas, darė nuotraukas. Kaip man buvo įdomu! Tas momentas, kai nuotraukoje ryškėja vaizdas, mane pakerejo ir kai tik galėjau, pati nusipirkau fotoaparata, ta aistra iki šiol nepraeina...

Šiaip augant turėjo įtakos kaimynai, giminės, jų bendravimas, juk vaikas mėgsta viską stebėti, labai mylėjau savo krikšto mamą Nastutę, ji dažnai pas mus svečiuodavosi – mamos sesuo.

Gyvenimo pamokos buvo net-

gi iš *ubagų*. Tuomet dar po kaimą vaikščiojo *ubagėliai*, jie būdavo mūsų namuose pagarbiai priimami, mama leisdavo *stubelėje* permiegoti, net išsiprausti, pamaitindavo ir visada pridėdavo į krepšį. Taip mokėmės, kad nereikia jokiais žmonėmis bodėtis, kad būtina padėti silpniesiems. Mama prieš šventes su lauknešėliu mane siųsdavo pas elgetėlę Emą, kuri turėjo menką lūšnelę prie trinkelio.

Kai visi pradėjo grįžti iš Sibiro, parvažiovo ir ponija Marija Senkuvienė, pas mokytojus Senkus Skriaudžiuose mama buvo jaunystėje tarnavusi (mano mama anksti liko našlaitė), juos išvežė 1941 m., ir štai ta mokytoja atvažinėdavo pas savo „tarnaitę“ į Ingavangį, jos vyras Sibire mirė, vaikų neturėjo. Pas mus pabūdavo, tėvai ją rėmė, nuveždavo į Kauną daržovių, mėsos.

O paskui jau pradinėse klasėse pasirošimas Šv. Komunijai Davatkyne pas labai mielą, švelnią davatkėlę Onutę, ji man įstrigo visam gyvenimui. Kai jau suaugusi ją susitikdavau, lyg kažkaip nedrįsdavau, ji man buvo lyg kokia šventoji...

– O ar prisimenate, kada parašėte pirmąjį eilėraštį, kas apie jį žinojo?

– Su pirmuoju eilėraščiu yra keblu: nepamenu, bet vyresnė sesuo Janina sako, kad kažkoks „grazus“ mano eilėraštis buvo įdėtas į sienlaikraštį, kai dar buvau pradinukė. Įdomu būtų... Pamenu ir kitą savo kūrybos pradžių: buvau dar visai mažė, labai norėjau jau mokėti rašto, tai pasiguldavau kokį laikraštį ant grindų, pati ant pilvo su pieštuku ir taip rašydavau savo rašmenis – brūkšnelius ir kringelius... Visi laikraščiai būdavo prikevertoti.

Dabar viskas atrodo tokia tolimai praeitis, bet kita vertus – greitai pralėkė laikas, o vaikystės šviesa lydi visą gyvenimą.

– Dėkoju už pokalbį.

„12 priežasčių susitikti“. Nuo pažinties muziejuje iki ...

Kartais gyvenimas dovanoja ypatingas pažintis – tokias, kurios užsimezga netikėtai, bet palieka gilų pėdsaką. Tokia buvo ir Skriaudžių kalendorių muziejaus muziejininkės pažintis su leidybos įmone „Kriventa“ direktoriumi Kazimieru MATAČIŪNU.

Pirmasis K. Matačiūno apsilankymas mūsų muziejuje buvo kupinas šilumos ir nuoširdumo. Į Kalendorių muziejų tuomet jis atvyko kartu su kolekcininkų klubo „Kaišiadarai“ vadovu Virginijum Braziū – unikaliu žmogumi. Žmogumi, kuris su savo šeima kolekcionuoja... keliones po užkoptus Lietuvos pilialknius ir kiekviename iš jų iškelia savo šeimos vėliavą! Žmogus, kurio meilė menui ir kryžių tradicijai įkvepia daugelį. Jo autorinė, Kaišiadorių krašto pakelės kryžių, fotografijų paroda „Laukiantys prie kelio“ lapkričio 7 dieną atidaryta Birštono sakraliniame muziejuje. Įdomu (o gal savaime suprantama) tai, kad prasmę šiam projektui padėjo suteikti ir darbus atspausdino ta pati leidybos įmonė „Kriventa“, dar kartą gražiai susiejusi kūrybą, tradiciją ir draugystę.

Tiesa, tuomet, pirmą pažinties dieną, į Skriaudžių Kalendorių muziejų Kazimieras Matačiūnas atvyko ne tuščiomis – atvežė dovanų kvapnios arbatos „12 priežasčių susitikti“, tarsi norėdamas simboliškai pažymėti, kad kiekvienas susitikimas turi savo prasmę ir grožį. Netrukus šis gražus gestas virto gražia draugyste – leidybos įmone „Kriventa“ Prienų krašto muziejui padovanojo net 226 kalendorius! Esame nuoširdžiai dėkingi už šią dovaną ir už pasitikėjimą mūsų veikla. Kiekvienas kalendorius – tai ne tik laiko matas, bet ir tiltas tarp praeities bei dabarties, kuriuo einame kartu su savo bičiuliais ir lankytojais.

Beje, LĮ „Kriventa“ skaičiuoja jau 29-uosius savo gyvavimo metus. Jos vardas ir tuomet, ir dabar siejamas su profesionalumu, kūrybiškumu ir meile spausdintam žodžiui. Įkūrimo metu tai buvo mažas, tačiau ambicingas projektas, kurio tikslas – padėti autoriams, įstaigoms ir kūrėjams išvysti savo idėjas popieriuje. Įmonės įkūrėjas ir vadovas K. Matačiūnas visuomet norėjo, kad LĮ „Kriventa“ taptų vieta, kur gimsta neeiliniai leidiniai, pasižymintys išskirtiniu dizainu, kokybiška spauda ir pagarba turiniui. Ši vizija greitai tapo įmonės varomąja jėga. Čia kiekvienas projektas vertinamas kaip unikalus kūrinys, o užsakovams tai ypač svarbu. Kaip svarbu ir individualus požiūris į kiekvieną leidinį, pagarba autoriui, nuoširdus atsidavimas darbui ir profesionalumas.

Per savo veiklos metus LĮ „Kriventa“ užsitarnavo solidžią reputaciją tarp rašytojų, mokslininkų, kolekcininkų, kultūros ir valstybinių įstaigų, verslo įmonių. Įmonė yra išleidusi kelis tūkstančius autorinių knygų, apimančių įvairius žanrus. Svarbi įmonės veiklos dalis – kultūros ir istorijos leidiniai, pri-

sidedantys prie Lietuvos atminties išsaugojimo. Įmonė yra leidusi daugelį reikšmingų leidinių, tarp jų – enciklopedinio pobūdžio darbus, regionų istorijų knygas, menininkų albumus bei tautodailės rinkinius ir, žinoma, begalę kalendorių, įvairių informacinių bei reklaminių katalogų, lankstinukų ar skrajučių.

Kviečiame visus meno, istorijos ir tradicijų mylėtojus aplankyti išskirtinę fotografijų parodą „Laukiantys prie kelio“ – pajusti lietuviško kryždirbystės meno dvasią, pasigrožėti kruopščiu darbu ir sielos šviesa, sklindančia iš kiekvieno kūrinio, prisiliesti bent šiek tiek prie to, ką drauge kuria šie du nuostabūs žmonės – K. Matačiūnas ir V. Braziū, 2025 m. pavasarį apsilankę Skriaudžių kalendorių muziejuje. Paroda veikia Birštono sakraliniame muziejuje.

Tegul tokie susitikimai primena, kad nuoširdumas, kūryba ir bendrystė visada randa kelią – ir muziejuje, ir mūsų širdyse.

Kristina Pažerienė
Skriaudžių buities
muziejaus muziejininkė

Įgyvendintas projektas „Kauno regiono muziejų specialistų kultūrinių gebėjimų ir kompetencijų tobulinimas II“

Nuo birželio iki spalio vyko mokymai, subūrę Kauno regiono muziejininkus stiprinti kūrybiškumą, bendradarbiavimą ir šiuolaikinės edukacijos įgūdžius.

Prienų krašto muziejus užbaigė tęstinį projektą „Kauno regiono muziejų specialistų kultūrinių gebėjimų ir kompetencijų tobulinimas II“, kuris šiais metais sėkmingai subūrė Kauno regiono kultūros specialistus tobulinti savo kūrybinius, edukacinius ir bendradarbiavimo gebėjimus.

Projektas tapo svarbia galimybe kultūros darbuotojų profesiniam augimui, idėjų mainams ir naujų iniciatyvų kūrimui. Nuo birželio iki spalio mėnesio vyko mokymai, kurių metu surengti keturi edukacinių dirbtuvių užsiėmimai. Jie buvo skirti muziejuose ir kitose kultūros įstaigose dirbantiems specialistams, siekiantiems gilinti profesines žinias, plėsti kūrybinius įgūdžius ir taikyti šiuolaikinius edukacijos metodus savo veikloje.

Mokymus vedė Nerijus Migonis, kultūros edukacijos ekspertas ir edukacinių programų vadovas, turintis ilgametę patirtį muziejinio ir neformaliojo ugdymo srityje. Jis dalyviams supažindino su šiuolaikinėmis edukacijos kryptimis, inovatyviais metodais ir praktiniais būdais, kaip muziejai gali pritraukti naujas auditorijas, stiprinti ryšį su bendruomene ir kurti patirtimi grįstus mokymosi procesus. Mokymų metu dalyviai susipažino su kūryba pagrįsto ugdymo principais, tyrinėjo asmeninį kūrybingumą, kultūros kontekstus ir edukatoriaus vaidmenį šiuolaikiniame muziejuje. Užsiėmimų metu jie ne tik klausėsi teorinių pranešimų, bet ir aktyviai dirbo grupėse, kūrė naujų edukacijų idėjas, diskutavo apie iššūkius, dalijosi patirtimi. Tokie praktiniai mokymosi metodai paskatino bendradarbiavimą tarp muziejų, leido atrasti naujus kūrybinius sprendimus bei pritaikyti inovacijas kasdienėje veikloje.

Mokymuose dalyvavo daugiau nei 40 kultūros darbuotojų iš įvairių regiono kultūros įstaigų: Raseinių, Kėdainių, Kaišiadorių, Druskininkų, Prienų, Alytaus muziejų ir bibliotekų. Dalyviai džiaugėsi galimybe ne tik mokytis, bet ir keistis patirtimi, megzti profesinius ryšius bei stiprinti regioninį bendradarbiavimą. Projektas padėjo stiprinti muziejų specialistų gebėjimus planuoti, kurti ir įgyvendinti šiuolaikines edukacines programas, atitinkančias įvairių auditorijų poreikius, nuo vaikų iki

(Nukelta į 8 p.)

Jungtinis projektas „Socialinis receptas“: „Kūrybinių patirčių gidas senjorams Kaune ir Kauno regione“

2025 m. balandžio–lapkričio mėn. Kaune ir Kauno regione Ažuolyno biblioteka įgyvendino projektą, kurio veiklomis buvo siekiama mažinti Kauno ir Marijampolės apskrityse gyvenančių senjorų socialinę atskirtį, kviečiant juos dalyvauti kūrybiškumą, bendrystę ir saviražišką skatinančiose veiklose. Projektą finansavo Lietuvos Respublikos valstybė.

Prienų Justino Marcinkevičiaus viešosios bibliotekos Strielčių bibliotekoje taip pat vyko projekto veiklos – keturi kūrybiniai užsiėmimai „Magiškos žvakės dirbtuvės“, subūrę vietos senjorus prasmingam laikui kartu. Edukacinius užsiėmimus vedė edukatorė Radvilė Kuncė, save pristatanti – „Moderni laumė“.

Pirmasis užsiėmimas Strielčių bibliotekoje apkviatė dalyvius į edukaciją apie magiškos žvakės kūrimą, kurioje senjorai sužinojo, kaip gaminama natūrali sojų vaško žvakė, kokią reikšmę turi vaško rūšis, dagtis ir liejimo temperatūra. Žvakės kūrimui buvo naudojami augalai ir kristalai, sustiprinantys žvakių energiją, o traukiant afirmacijų korteles kiekvienas galėjo

pažvelgti į savo vidinius poreikius bei intencijas. Kol žvakės stingo, visi dalyvavo ugnies meditacijoje, padėjusioje geriau pajusti šios stichijos simboliką ir galią. Tai buvo šiltas, įkvepiantis vakaras, subūręs bendruomenę kūrybai, savęs pažinimui ir bendrystei.

Antrojo susitikimo metu senjorai pasinėrė į kvapų pasaulį. Dalyviai degustavo natūralius eterinius aliejus, tyrinėjo, kokius prisiminimus ir emocijas jie sukelia, kaip veikia nuotaiką ir savijautą. Kiekvienas susikūrė savo asmeninį kvapų derinį, kupiną simbolinės reikšmės. Užsiėmimo pabaigoje dalyviai traukė aromaterapines kortas, leidusias pažvelgti į save naujai ir pajauti vidinę harmoniją. Šis vakaras tapo ne tik edukaciniu,

bet ir terapiniu susitikimu, dovanojusiu šviesos, ramybės ir kvapnios magijos.

Trečiajame kūrybiniame užsiėmime senjorai gamino natūralaus bičių vaško žvakės, sužinojo apie vaško lakštų gamybą, jų savybes ir naudą sveikatai. Senjorai patys gamino žvakės – vieną pasiliko sau, kitą padovanojo kitam žmogui, kaip šviesos ir gerumo simbolį. Kūrybinis procesas suteikė daug džiaugsmo, o bičių vaško kvapas

pripildė biblioteką jaukumo ir ramybės.

Ketvirtasis ir baigiamasis užsiėmimas tapo tikra skonių ir jausmų švente. Senjorės atsinešė savo pačių augintų daržovių ir uogų konservų, parengė spalvingą parodėlę ir degustaciją. Skaniausia buvo pripažinta Julijos Čeponienės šilauogių uogienė, sužavėjusi visus savo skoniu. Po degustacijos laukė staigmena – koncertas, kurį dovanojo Ašmintos laisva-

laikio salės folkloro grupė „Ošvenčia“. Skambėjo „Liepsnojančios romansai“, jautrus ir iki ašarų suvirpinę širdis. Atsidėkodamos senjorės padovanojo dainininkėms savo pačių sukurtas ir dekoruotas vaško žvakės – šilumos, draugystės ir kūrybos simbolį.

Šie keturi užsiėmimai Strielčių bibliotekoje tapo kūrybiškumo, bendrystės ir savęs pažinimo

(Nukelta į 8 p.)

PR Gripo vakcinos pristatytos visoms gydymo įstaigoms: rizikos grupių gyventojai jau gali skiepytis nemokamai

2025–2026 m. gripo sezono vakcinos jau pristatytos visoms Lietuvos gydymo įstaigoms, kurios jas buvo užsisakiusios, informuoja Valstybinė ligonių kasa (VLK). Rizikos grupėms priklausantys gyventojai raginami skiepytis nelaukiant, kol prasidės didžiausio sergamumo laikotarpis.

Šiomet VLK nupirko 223 tūkst. dozių „Vaxigrip“ vakcinos, skirtos rizikos grupių gyventojams, už beveik 770 tūkst. eurų Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšų. Vakcina jau paskirstyta 543 gydymo įstaigoms visoje šalyje pagal jų iš anksto pateiktą poreikį.

Gripo sezonas Lietuvoje įprastai prasideda spalį, o sergamumo pikas fiksuojamas sausio–vasario mėnesiais. Gydymo įstaigoms jau gavus vakciną, svarbu skiepytis ilgai nelaukiant, nes imunitetui susiformuoti reikia laiko, o ankstyva vakcinacija padeda apsaugoti save, artimuosius ir prisidėti prie mažesnio sergamumo visuomenėje.

„Kiekvienais metais pasiskiepijusiu nuo gripo gyventojų skaičius auga, tačiau vis dar yra žmonių, kurie rizikuoja savo sveikata. Skiepai išlieka veiksmingiausiu būdu išvengti sunkių gripo formų, hospitalizacijos ar net mirtinų komplikacijų. Ypač svarbu, kad nemokamai pasiskiepyti gali visi rizikos grupėms priklausantys gyventojai, kuriems ši liga pavojingiausia. Kviečiame ilgai nedelsti ir pasiskiepyti, nes gripo virusas greitai išplinta, o imunitetui susiformuoti prireikia maždaug dviejų savaitių“, – sako VLK Centralizuotai apmokamų vaistų skyriaus patarėja **Agnė Grušeckienė**.

Rizikos grupių gyventojai kviečiami ne-

mokamai pasiskiepyti nuo gripo. Skiepai padeda pasiruošti galimam gripo sezonui – imunitetas susiformuoja per maždaug dvi savaites.

Šią vasarą ligonių kasos užsakymu visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų bendrovės „Spinter tyrimai“ atlikta apklausa parodė, kad 22 proc. gyventojų šį sezoną ketina pasiskiepyti nuo gripo, 40 proc. dar nėra apsisprendę, o 38 proc. tvirtino visai nesiruošiantys skiepytis. Šie duomenys rodo, kad informacijos apie skiepų naudą vis dar trūksta, todėl VLK specialistai ragina gyventojus neignoruoti rizikos ir laiku pasirūpinti savo sveikata.

Kaip ir kasmet, fondo lėšomis įsigyta vakcina skirta rizikos grupių gyventojams: 2–7 metų vaikams, nėščiosioms, 65 metų ir vyresniems žmonėms, globos ir slaugos įstaigų gyventojams, sergantiesiems lėtinėmis

ligomis (onkologinėmis, širdies ir kraujagyslių, kvėpavimo takų, inkstų ir kt.), taip pat sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojams, kurie dėl savo darbo pobūdžio susiduria su didžiausia užsikrėtimo rizika. Be to, nuo šio gripo sezono nemokamai skiepijami ir sveikatos mokslų studijų kryptių grupės studentai, kurių programos praktinė dalis vyksta gydymo įstaigose.

Norintys pasiskiepyti rizikos grupėms priklausantys gyventojai turėtų kreiptis į gydymo įstaigą, kurioje yra prisirašę. Pasitarus su gydytoju, vieno vizito metu galima pasiskiepyti ir nuo gripo, ir nuo COVID-19 infekcijos.

VLK primena, kad kiekvienam sezonui vakcina gaminama naujai, atsižvelgiant į Pasaulio sveikatos organizacijos rekomendacijas. Šiomet pristatyta trivalentė vakcina užtikrina apsaugą nuo aktualiausių, šiuo metu cirkuliuojančių gripo viruso padermių.

Valstybinės ligonių kasos informacija

Sukako 140 metų nuo Prano Šalčiaus gimimo: atminimas, kuris neišblėsta

(Atkelta iš 4 p.)

Okupavus Lietuvą rusams, vėliau vokiečiams, Pranas Šalčius dirbo jau tik kasininku. Kai sugrįžo okupantai rusai, Praną Šalčių suėmė, tardė, mušė ir išvežė į Pociūnus. Ten kelis mėnesius išlaikė bunkeryje. Paskui paleido su sąlyga, kad niekur neišvyks. Sulaukus rudens išvežė į Marijampolės kalėjimą, 1945 m. nuteisė pagal 58-ąjį straipsnį, kaip „tėvynės išdaviką“ mirties bausme.

Pranas Šalčius, būdamas 60-ties, tragiškai iškeliavo anapilin – buvo sušaudytas KGB, nors šeima dar puoselėjo viltis, nes sklido gandas, kad jis liko gyvas. Vienas šeimos pažįstamas pasakojo matęs būrį kalinių, varomų iš Kauno saugumo į geležinkelio stotį, tarp kalinių jis neva atpažino Praną. Tai buvo menka vilties kruopelytė, kuri, de-

ja, greitai užgeso.

Atgavus Lietuvai nepriklausomybę, Pranas Šalčius buvo reabilituotas. Jo byloje buvo dokumentas, patvirtinantis, kad mirties bausmė jam įvykdyta 1945 m. kovo 25 d.

Po Prano Šalčiaus teismo iššėimos buvo konfiskuotas turtas, tačiau dar dvejus metus žmonai Anelei buvo leista gyventi šeimos namuose. Pasibaigus šiam laikotarpiui, ji buvo iškeldinta, o namas nacionalizuotas kaip likęs be šeiminko.

Prano Šalčiaus šeimos namas vis dar yra išlikęs ir iki šiol stovi Prienuose, Revuonos gatvėje. Tai kuklus, tačiau istoriškai reikšmingas pastatas, menantis burmistro Prano Šalčiaus ir jo šeimos gyvenimą.

Rūta Žiobaitė

Prienų krašto muziejaus muziejininkė

JUOZAS ERLICKAS NAUJA PROGRAMA „Už stiklinių lietaus gročių“ Lapkričio 19 d. 18 val. PRIENŲ kultūros centre

Programos tipas – nauja. Bet gali naudotis ir seni žmonės.

Programos stilius – atbulinis.

Programos detalės – lietuviškos, surinktos Žemaitijoje, Zarasų apylinkėse ir Vilniaus krašte. Priemaišų (angl. rus) – ne daugiau kaip 0,01 proc.

Programos turinys – deja, tai slapta informacija. Su programa turės teisę susipažinti tik patikrinti, salėn įleisti asmenys.

Programos techniniai duomenys

Žodis – yra.

Muzika – yra.

Vaizdas – nėra.

Galimybė programą sutrumpinti – yra.

Galimybė perjungti į aukštesnę kokybę – nėra.

Publikos apšildymas – nėra.

Smegenų aušinimas – yra.

Žiūrovų išvaymas iš salės – yra.

BILJETAI:
• PRIENŲ KULTŪROS CENTRO kasoje
• Daugiau: www.atmkompanija.lt

bilietai.lt
P.L.G.

Efektivumo klasė – E.
Bendra galia – 1000.
Garantija – kitą rytą jau nieko nebeprisimsite.
Rekomenduoja – ATM, PVM, Stephen King ir daug daug kitų...

PERKA

Nekilnojamas turtas

Nuolat perkame miškus ir žemės ūkio

paskirties žemės sklypus visoje

Lietuvoje. Sklypai gali būti išnuomoti, areštuoti ir kt. UAB „Agroland“.

Tel. +370 683 33 955.

Įvairios prekės

Perka šieno rulonus, traktorių MTZ,

T-25, traktorinę priekabą 2PTS-4,

šieno presą, mėšlo kratytuvą. Tel.

+370 630 93471.

UAB „Krekenavos agrofirma“

PERKA GALVIJUS

KARVES, TELYČIAS, BULIUS
PAGAL SKERDENAS ARBA GYVA SVORĮ.
SVERIA, MOKA IŠ KARTO, PAIMA PATYS.

Tel.: +370 614 93124

Įmonė brangiai perka mišką visoje Lietuvoje, vertina nemokamai, rengia miškotvarkos projektus, atsiskaito iš karto, apmoka visas išlaidas.
Tel. 0 646 79 600.

ĮMONĖ BRANGIAI PERKA karves, bulius, telyčias

tvarko išmokas, atsiskaito, išsiveža
0 646 82 142
0 678 65 644

PARDUODA

Kietas kuras

Parduoda pigiai žalias, sausas

skaldytas malkas (skroblo, uosio,

ąžuolo, beržo, alksnio). Pristatymas

– nemokamas. Statybinę medieną,

ilgis iki 8 metrų. Tel.: 0 614 98 516,

0 699 48 191.

Parduodu sausas, kapotas malkas,

laikomas po stogu, vežame ir mažais

kiekiais. Išrašome sąskaitas.

Tel. 0 648 61 061.

Parduodame džiovintas, skaldytas

beržo malkas. Tel. 0 614 97 744.

Parduoda sausas, kapotas malkas.

Tel. 0 698 80 983.

Įvairios prekės

VISŲ RŪŠIŲ ŽALIUZĖS, ROLETAI,

TINKLELIAI NUO VABZDŽIŲ. MA-

TUOJAME, GAMINAME, MONTUOJAME,

REMONTUOJAME SENUS. TEL.: +370

686 95 441, +370 615 44 232.

Parduoda maistines ir pašarines

bulves. Gali atvežti. Tel. 0 606 68 613.

PASLAUGOS

Pilnas pamatų įrengimas (nustumdymas, polių gręžimas, rostverkas, armatūros karkasai, apšiltinimas ir užpylimas). Tel. 0 620 85350.

VISI SANTECHNIKOS DARBAI: šildymo, vandentiekio, kanalizacijos, dujinių, vanduo-oras, kieto kuro katilinių įrengimas. Komplektuojame kokybiškas santechnikos medžiagas su nuolaidomis. Tel. 0 640 39 204.

Betonavimo, mūravimo ir griovimo darbai. Tvorų montavimas.
Tel. 0 600 96 399.

DURYS – PER 3 DIENAS!
„ŽMONIŠKOMIS KAINOMIS“
Gaminu duris – ypatingai šiltas, saugias nuosaviems namams, ūkiniams pastatams ir rūsiams. Dirbame ir žiemos metu. Tel. 0 653 93 193.

Kas Kur Kada?

KALĖDINĖ PARODA-MUGĖ
PRIENŲ KRAŠTO MUZIEJUJE
NUO LAPKRIČIO 20 D. IKI GRUODŽIO 31 D.

NORINČIUS DALYVAUTI
KVIEČIAME SAVO RANKDARBIUS ATNEŠTI
Į PRIENŲ KRAŠTO MUZIEJŲ
(F. MARTIŠIAUS G. 13, PRIENAI)
IKI LAPKRIČIO 15 D.
INFORMACIJA TEL.: +370 656 37554

Igyvendintas projektas „Kauno regiono muziejų specialistų kultūrinių gebėjimų ir kompetencijų tobulinimas II“

(Atkelta iš 6 p.)

senjorų. Dalyviai pažymėjo, kad užsiėmimai suteikė naujų idėjų, padėjo atnaujinti požiūrį į muziejų veiklą ir paskatino aktyviau bendradarbiauti institucijas.

Projektas prisidėjo prie muziejų veiklos kokybės gerinimo ir sustiprino jų gebėjimą reaguoti į šiuolaikinės visuomenės pokyčius. Ilgalais kvalifikacijos tobulinimas – tai investicija į žmones, kurių darbas kuria kultūros vertę ir užtikrina, kad muziejai išliktų atviri, įtraukiantys ir aktualūs. Tokie projektai svarbūs visam kultūros sektoriui, jie padeda išlaikyti aukštą paslaugų kokybę, stiprina ryšius tarp kultūros įstaigų, skatina kūrybiškumą bei kuria tvarų pagrindą tolesniam regiono kultūros augimui.

Projektą finansavo: Lietuvos kultūros taryba ir Prienų rajono savivaldybė.

Informaciniai rėmėjai: *Naujasis Gėlupis Media Laikraštis*, „Gyvenimas“ Prienų turizmo ir verslo informacija kvitrina.com

Rūta Levinskienė

Kultūrinių veiklų koordinatorė ir organizatorė

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

PRIENŲ
RAJONO
SAVIVALDYBĖ

Jungtinis projektas „Socialinis receptas“: „Kūrybinių patirčių gidas senjorams Kaune ir Kauno regione“

(Atkelta iš 6 p.)

kelione. Jie ne tik praturtino dalyvius naujais įgūdžiais, bet ir sustiprino bendruomenės ryšį, suteikė džiaugsmo, ramybės ir įkvėpimo. Senjorai džiaugėsi galimybe susitikti, kurti, dalintis patirtimi ir geromis emocijomis.

Projekto „Socialinis receptas“ veiklos dar kartą parodė, kad kūryba ir bendravimas – tai geriausi receptai sielos sveikatai ir gyvenimo džiaugsmui.

Prienų Justino Marcinkevičiaus viešosios bibliotekos informacija

Kūrėjų klubas „Gabija“ pristato kūrybinės veiklos parodą

Birštono–Prienų krašto kūrėjų klubas „Gabija“ jungia apie tris dešimtis kūrybingų mūsų krašto žmonių. Savo kūrybą jie ne kartą pristatė didesniuose ir mažesniuose mūsų krašto renginiuose, kūrybinėmis mintimis džiugino ir „Gyvenimo“ skaitytojus. O lapkričio 4 dieną, Prienų krašto muziejuje pristatydami kūrybos darbų parodą, pakvietė renginio dalyvius iš arčiau susipažinti su klubo menine veikla ir, žinoma, pačiais kūrėjais.

Prienų krašto muziejuje gimtojo žodžio mylėtojai susibūrė neatitiktinai, mat būtent čia prieš 18 metų šviesios atminties **Juozo Palionio** iniciatyva ir įsikūrė kūrėjų klubas „Gabija“. Tad, kaip popietės metu sakė klubo kūrybinės veiklos vadovė **Valė Petkevičienė**, sugrįžimas į šią vietą – tai tarsi sugrįžimas namo, kurių šeimininkai visuomet šiltai pasitinka ir taip pat šiltai išlydi.

O kad namuose būtų gera ir jauku, „Gabijos“ kūrėjai juos papuošė savo kūryba – gabijiečių fotoportretais, kuriuos įamžino jaunoji fotografė **Karolina Jakimavičiūtė**, knygomis bei keramikos darbais. Sugrįžusius „namo“ sveikino Prienų krašto muziejaus direktorė **Lolita Batutienė** bei Prienų rajono savivaldybės Kultūros ir turizmo skyriaus vedėjas **Rimantas Šiugždinis**.

Popietės metu gabijiečiai dalijosi savo kūryba bei mintimis, kaip jie apskritai atrado save kūrybiniam kelyje. Visų jų patirtys skirtingos – vieni pradėjo kurti dar mokyklos suole, kitus į kūrybinį kelią pastūmėjo asmeniniai išgyvenimai ir

kitos priežastys, tačiau galiausiai visus juos gyvenimas atvedė į „Gabiją“. Čia atsiskleidė mūsų krašto kūrėjų meilė gimtajam žodžiui, o jų kūrybinis talentas įprasminas ne vienoje knygoje. Užsukite į Prienų krašto muziejų susipažinti su klubo veikla ir Jūs. Paroda eksponuojama iki lapkričio 15 dienos.

Rimantė Jančauskaitė

Gyvenimas

REDAKCIJOS ADRESAS:
Kauno g. 19 A, LT - 59147 Prienai.
El.paštas: info@gyvenimas.info

Leidžia UAB „GYVENIMAS“ (SL 066).
Laikraštis įkurtas 1946 m. gruodžio 7 d.

Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė

Internete skaitykite: www.gyvenimas.eu, www.facebook.com/laikrastiogyvenimas

Redakcija: Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė – VERSLAS, ŽEMĖS ŪKIS (0 319 60523, ramute@gyvenimas.info); SOCIALINĖS PROBLEMOS, ŠVIETIMAS, MEDICINA, TEISĖSAUGA, PASLAUGOS: Dalė Lazauskienė, redaktorės pavaduotoja (0 319 60014, dale@gyvenimas.info); APLINKOSAUGA, NEVYRIAUSYBINĖS ORGANIZACIJOS, KULTŪRA, SPORTAS: Rimantė Jančauskaitė, apžvalgininkė (0 319 60012, rimante@gyvenimas.info); KOREKTŪRA: Ona Ališauskienė (0 319 60015); BUHALTERIJA, SKELBIMAI: Ona Lodienė, Zina Lankevičienė (tel./faksas 0 319 60012, zina@gyvenimas.info); kompiuterininkai (maketas@gyvenimas.info). Mob. tel. 0 605 19 327.
Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su laiškų autorių nuomonėmis. Už skelbimų turinį neatsakome.

Laikraštis išeina antradieniais ir penktadieniais. Ofsetinė spauda. Apimtis – 2 spaudos lankai. Indeksas 67283. Tiražas: antradieniais – 1250 egz., penktadieniais – 1550 egz. Rinko, maketavo UAB „Gyvenimas“.

MRF
MEDIJŲ RĖMIMO FONDAS

Laikraščio veiklą ir projektą „Gyvenimą kuriame patys“ iš dalies remia VŠĮ „Medijų rėmimo fondas“ (2025 m. bendrai skirta suma – 42368 Eur).

Spaudė UAB „Alytaus spaustuvė“, Seirijų g. 17, tel. (0 315) 73786.

ALYTAUS SPAUSTUVĖ